

PRESSEMEDDELELSE

Den 12. december 2006

Salg af legetøj med ftalater forbydes fra april

I december 2005 blev det i EU besluttet, at ftalater i småbørnsartikler og i legetøj for børn fra 0 - 14 år skulle reguleres. Regeringen har besluttet at fastholde, at legetøj og småbørnsartikler til børn mellem 3 og 14 år ikke må sælges efter den 16. april 2007. Ftalater i legetøj for børn op til 3 år har været forbudt i Danmark siden 1999.

"Forbudets ikrafttrædelsesdato handler – i og med at der ikke er tale om sundhedsrisiko – om valget mellem god eller dårlig lovgivning. Det er ikke udtryk for god lovgivning, hvis man laver regler, som i praksis betyder lovgivning med tilbagevirkende kraft. Derfor orienterede jeg Folketinget den 13. oktober om, at forbudet ville træde i kraft den 16. april 2007, i tråd med det, Kommissionen selv har foreslået. Hvis vi trak bekendtgørelsen tilbage nu, vil der endvidere ifølge Justitsministeriet kunne være tale om ekspropriation i strid med miljølovgivningen og grundloven. Derfor fastholder regeringen, at forbudet gælder fra april", siger Miljøminister Connie Hedegaard, og tilføjer:

"Det er et fantastisk positivt resultatet, at et totalforbud træder i kraft i Danmark blot 15 måneder efter beslutningen i EU. Det er godt, fordi der rent faktisk findes bedre alternativer. Jeg går stærkt ind for, at vi hele tiden aktivt forsøger at erstatte potentielt problematiske stoffer med bedre alternativer – også selvom der kun i ét ud af en række forsøg er mistanke om sundhedsrisiko. Jeg ville naturligvis ikke tillade at børn udsættes for en øget risiko i forbindelse med direktivets implementering. Og det gør de ikke."

EU's regler er implementeret i Danmark i juli 2006 og suppleret med en ændringsbekendtgørelse, som blev udstedt den 3. november. Bekendtgørelsen forbyder legetøjsbutikkerne at sælge småbørnsartikler og legetøj med ftalater for børn over tre år og op til 14 år fra den 16. april næste år. Legetøjsbranchen har allerede frivilligt stoppet importen af alt legetøj med ftalater til Danmark fra den 1. oktober i år, 3½ måned før de var forpligtede til det.

Legetøjsbranchen købte allerede sidste år det legetøj ind, som netop nu sælges i butikkerne. Det vil sige, at branchen foretog sine indkøb, før den for mindre end et år siden blev bekendt med de nye regler. På grund af en uensartet fortolkning i EU's medlemslande af, hvordan EU-direktivet skulle implementeres, meddelte Kommissionen den 12. juli, at direktivet som ville kunne implementeres således, at der ikke vil blive solgt legetøj, som indeholder ftalater, tre måneder efter den 16. januar 2007. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke er forbundet nogen øget sundhedsrisiko for børn ved, at reglerne implementeres den 16. april 2007 (se faktaark nedenfor).

Miljøministeren orienterede Folketinget d. 13. oktober om den ændringsbekendtgørelse, som forbyder salg af legetøj med ftalater efter d. 16. april 2007. Ændringsbekendtgørelsen blev udstedt den 3. november 2006.

Der har inden for de sidste uger været udtrykt politisk ønske om, at salgsforbudet skulle træde i kraft den 16. januar, i stedet for overgangsordningen frem til den 16. april. Justitsministeriet oplyser i den forbindelse at "Samlet set er det Justitsministeriets opfattelse, at en ophævelse af den særlige overgangsordning under de foreliggende omstændigheder vil være i strid med almindelige retsprincipper om berettigede forventninger og forudberegnelighed. Endvidere er det Justitsministeriets opfattelse, at det ikke kan udelukkes, at en ophævelse af overgangsordningen vil medføre et ekspropriativt indgreb. Et sådant indgreb kan ikke foretages, idet der ikke er lovhjemmel hertil, ligesom det giver anledning til tvivl, om indgrebet er påkrævet af hensyn til almenvellet". Justitsministeriet underbygger denne vurdering med, at der ikke er en sundhedsmæssig (eller anden faglig relevant) begrundelse for at ophæve overgangsordningen. På denne baggrund fastholder regeringen, at salgsforbudet træder i kraft den 16. april 2007.

Da man under den daværende SR regering i 1999 forbød ftalater i legetøj for børn mellem 0 - 3 år gav regeringen branchen lov til at sælge ud af lagrene indtil 12 måneder efter at forbudet var trådt i kraft.

Yderligere information:

Pressechef Mikkel Aarø-Hansen, Miljøministeriet, tlf. 33 92 74 92 / 20 81 58 92

Kontorchef Lea Frimann, Miljøstyrelsens kemikaliekontor, tlf. 32 66 05 46

Fakta om ftalater i legetøj

Siden 1999 har alle ftalater i småbørnsartikler og i legetøj til børn op til 3 år været forbudt i Danmark. Disse regler fastholdes - men suppleres af nu af EU-regler, som forbyder 6 ftalater i legetøj til børn op til 14 år, hvorved større børn også beskyttes.

Fra den 16. januar 2007 er det derfor også forbudt at importere legetøj til børn over 3 år med ftalaterne DEHP, DBP og BBP. Ligeledes er det forbudt at anvende de 3 ftalater i legetøj til børn over 3 år. Det samme gælder for ftalaterne DINP, DIDP og DNOP, hvis legetøjet kan komme i munden. Reglerne følger af bekendtgørelse nr. 786 af 11. juli 2006.

I bekendtgørelse nr. 1074 af 3. november 2006, der trådte i kraft den 15. november 2006, er det fastlagt, at salgsforbuddet af legetøj, der indeholder de 6 ftalater er udskudt fra den 16. januar til 16. april 2007, hvormed det fra den 16. april 2007 ligeledes forbydes at sælge dette legetøj.

Om direktivets implementering

Indtil sommeren 2005 havde der under forhandlingerne i EU kun været talt om, at forbuddet kom til at vedrøre småbørnsartikler og legetøj til børn under 3 år. Ved den endelige vedtagelse og offentliggørelse af reglerne i december 2005 omfattede forbuddet al legetøj til børn op til 14 år. Samtidig blev der kun givet 12 måneder til implementering af forbuddet, selvom der normalt er givet 18 måneders frist. I legetøjsbranchen indkøbes varer typisk mindst et år før de skal sælges. Derfor havde branchen allerede købt en del varer til julehandlen 2006, da reglerne blev vedtaget, og den har derfor ikke haft mulighed for at tage højde for reglerne ved deres indkøb.

Hertil kommer, at der er forskel på hvordan begrebet markedsføring defineres og anvendes i forskellige EU-direktiver og blandt medlemslandene. I anvendelsesbegrænsningsdirektivet, som ftalat-direktivet hører til, er der ikke nogen definition af markedsføringsbegrebet. Der har således ikke i branchen været klarhed over, om der blot var tale om et import- og anvendelsesforbud fra den 16. januar 2007 eller et salgsforbud. På grund af den forvirring, der har været i forbindelse med direktivets implementering åbnede Kommissionen mulighed at give branchen tid til at sælge varene.

Sverige, England og Frankrig implementerer reglerne således, at man pr. 16. januar 2007 ikke længere må importere og producere legetøj med ftalater, men gerne sælge så længe lager haves, dvs. også efter 16. april om nødvendigt.

Ingen sundhedsrisiko

Risikoen for børn i forhold til ftalater i legetøj er afhængig af deres alder, vægt og adfærd, idet risikoen opstår, når børn sutter på legetøjet. Jo større barnet er, jo længere tid skal barnet have legetøjet i munden før indtagelsen overskrider den tolerable daglige indtagelse.

Da udskydelsen af salgsforbuddet kun vedrører legetøj til større børn, er der ingen øget risiko. Større børn kommer ikke deres legetøj i munden i samme grad som børn under 3 år.

Som eksempel kan nævnes, at et barn der vejer 17 kg (cirka 4 år) skal sutte på en dukke, der indeholder 38 % DINP i over 4 timer før de indtager en mængde svarende til tolerabel daglig indtagelse (TDI). TDI er fastsat som 100 gange lavere end den mængde, som har givet leverskader i ét dyreforsøg. TDI er fastsat til 0,15 mg/kg legemsvægt/dag. TDI er den mængde af et stof som et menneske vurderes at kunne indtage dagligt hele livet igennem uden sundhedsmæssig risiko.

Hvis mindre børn leger med større børns legetøj, er der dog heller ingen risiko. Små børn kan finde på at sutte på større søskendes legetøj, men det vil være i en meget begrænset periode, som ikke udgør en risiko for de små børn. De mindre børn sutter ikke på de større børns legetøj 3 timer om dagen hver dag hele året.

Det kan dog ikke anbefales, at små børn leger med legetøj, der er beregnet til større børn. Det er ikke på grund af ftalaterne, men fordi legetøj til større børn kan indeholde små dele, som kan sluges.

De hormonforstyrrende ftalater DEHP, DBP og BBP anvendes normalt ikke i legetøj, men det kan ikke afvises, at de findes i mindre mængder i nogle produkter til større børn uden forhandlernes kendskab.

Den ftalat, der primært anvendes i legetøj, er DINP. DINP er ikke klassificeret som farlig, og EU's risikovurdering viser ingen risiko for sundhedseffekter ved, at børn under 3 år sutter på blødt PVC-legetøj med DINP i 3 timer om dagen hver dag. Der er dog fundet leverskader i et dyreforsøg, hvor der er uenighed om fortolkning af data.

EU har på grund af den videnskabelige uenighed omkring fortolkningen af disse data besluttet for en sikkerheds skyld at regulere DINP i legetøj og småbørnsartikler, der kan komme i munden.

Tidligere regler til børn under 3 år

Da den tidligere regering i 1999 indførte reglerne om forbud i legetøj til børn under 3 år blev der givet 12 måneder til at sælge produkter, der allerede var på det danske marked.

Forbuddet mod ftalater i legetøj til børn under 3 år gælder fortsat, og disse produkter er ikke omfattet af den aktuelle udsættelse af salgsforbuddet for legetøj til større børn.